

Sygn. akt **VIII Pa 13/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Grzegorz Tyrka (spr.)
Sędziowie:	Teresa Kalinka del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2019r. w Gliwicach

sprawy z powództwa K. L. (L.)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w J.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 29 października 2018 r. **sygn. akt** VI P 67/18

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 3, 5, 6 w ten sposób, że oddala powództwo;
2. odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania przed Sądami I i II instancji.

(-) sędzia T. K. (-)sędzia G. T. (spr.) (-) sędzia del. A. P.

VIII Pa 13/19

UZASADNIENIE

Powód K. L. domagał się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w J. na swoją rzecz kwoty 10 000 zł tytułem rekompensaty za utratę prawa do bezpłatnego węgla oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podano, że powód był zatrudniony w Kopalni (...) w K., należącej do (...) Spółki Akcyjnej w K.. Pozwana nabyła Kopalnię (...) w K. i z dniem 1 sierpnia 2014 roku powód stał się pracownikiem pozwanej (art. 23¹ k.p.). Powód rozwiązał umowę o pracę w związku z nabyciem prawa do emerytury z dniem 22 grudnia 2014 roku. Powód podał, że będąc emerytem, nabył prawo do deputatu węglowego za okres od dnia 23 grudnia 2014 roku do dnia

31 grudnia 2014 roku. Powód oparł roszczenie na podstawie ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podano, że pozwana przejęła powoda na podstawie art. 23¹ k.p., a to w następstwie nabycia kopalni węgla kamiennego. Pozwana przejęła od poprzedniego pracodawcy powoda do stosowania regulację wewnątrzzakładową – porozumienie zawarte w dniu 20 grudnia 2004 roku pomiędzy zarządem (...) Spółki Akcyjnej w K. a organizacjami związków zawodowych – ale wyłącznie w stosunku do przejętych pracowników (art. 241⁸ § 1 k.p.). Pozwana, powołując się na wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 9 lutego 2017 roku, w sprawie VIII Pa 144/16 podała, że powód nabywając prawo do emerytury, nie nabył prawa do deputatu węglowego dla emerytów. Po pierwsze, pozwana nie była związana porozumieniem z dnia 20 grudnia 2004 roku w stosunku do emerytów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2010 roku, w sprawie I PK 23/10). Po drugie, nie obowiązuje ani układ zbiorowy pracy, ani porozumienie regulujące prawo do deputatu węglowego dla wszystkich emerytów i rencistów zatrudnionych w kopalniach węgla kamiennego, wchodzących w skład pozwanej. (...) Spółka Akcyjna w K., jak i pozwana odstąpiły od realizacji prawa do deputatu węglowego dla emerytów i rencistów. Pozwana podniosła, że powód nie spełnia przesłanek zawartych ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971), bowiem w trakcie pobierania emerytury nie otrzymał deputatu węglowego do dnia 31 grudnia 2014 roku. Pozwana dodała, że powód nie złożył wniosku o przyznanie prawa do bezpłatnego węgla (tzw. deklaracji węglowej) i w związku z tym nie nabył prawa do deputatu węglowego za okres legitymowania się statusem emeryta.

Wyrokiem z dnia 29 października 2018 roku Sąd Rejonowy w pkt. 3 zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 10 000 zł, w pkt. 5 zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1 350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w pkt. 6 nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 500 zł tytułem opłaty.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód był zatrudniony w KWK (...) w K. na podstawie umowy o pracę w okresie od dnia 6 czerwca 1988 roku do dnia 22 grudnia 2014 roku. Do dnia 31 lipca 2014 roku pracodawcą powoda była (...) Spółka Akcyjna w K., w której obowiązywało porozumienie zawarte w dniu 20 grudnia 2004 roku pomiędzy zarządem (...) Spółki Akcyjnej w K. a organizacjami związków zawodowych – zwane dalej porozumieniem. Zgodnie z porozumieniem byli pracownicy, których stosunek pracy ustał w związku z nabyciem prawa do emerytury, posiadali prawo do bezpłatnego węgla (tzw. deputat węglowy) w naturze lub w ekwiwalencie pieniężnym. Z dniem 1 sierpnia 2014 roku pracodawcą powoda została pozwana w związku z nabyciem kopalni węgla kamiennego od (...) Spółki Akcyjnej w K.. Pozwana przejęła do stosowania porozumienie w stosunku do przejętych pracowników (art. 241⁸ § 1 k.p.).

Sąd Rejonowy ustalił, że (...) Spółka Akcyjna w K. oraz pozwana w związku z trudną sytuacją ekonomiczno-finansową od dnia 1 stycznia 2015 roku zlikwidowały prawa emerytów, rencistów do bezpłatnego węgla.

Sąd Rejonowy ustalił, że stosunek pracy powoda uległ rozwiązaniu z dniem 22 grudnia 2014 roku, a to w związku z przejściem na emeryturę. Powód nie otrzymał ekwiwalentu pieniężnego z tytułu tzw. prawa do deputatu węglowego emeryckiego, bowiem nie złożył deklaracji węglowej (Sąd Rejonowy myląc nazwiska powodów, błędnie ustalił, że powód otrzymał w 2015 roku ekwiwalent pieniężny z tytułu deputatu węglowego za okres od 22 do 31 grudnia 2014 roku).

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 8 stycznia 2018 roku pozwana odmówiła przyznania powodowi rekompensaty z ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, z uwagi na brak spełnienia przesłanki, o której stanowi art. 2 pkt. 1 ustawy.

Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy podniósł, że (...) Spółka Akcyjna w K. realizowała uprawnienia z tytułu prawa do bezpłatnego węgla w stosunku do emerytów i rencistów (byłych pracowników KWK (...)), których stosunek pracy uległ rozwiązaniu przed dniem 1 sierpnia 2014 roku na podstawie załącznika nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2014 roku. (...) Spółka Akcyjna w K. skutecznie odstąpiła od realizacji prawa do bezpłatnego węgla wobec emerytów i rencistów, poczynając od dnia 1 stycznia 2015 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że z dniem 1 sierpnia 2014 roku pozwana przejęła na siebie obowiązek realizacji prawa do bezpłatnego węgla względem emerytów i rencistów z KWK (...) w K., którzy w chwili przejścia kopalni byli pracownikami, to jest dnia 1 sierpnia 2014 roku. Pozwana skutecznie odstąpiła od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów w roku 2015.

Sąd Rejonowy podniósł, że kwestią sporną było ustalenie, czy obowiązek realizacji prawa do bezpłatnego węgla odnosił się do pracowników z KWK (...) w K. po ich przejściu na emeryturę po dniu 1 sierpnia 2014 roku, a jeżeli tak, to na jakiej podstawie prawnej.

Sąd Rejonowy zgodził się z pozwaną, że od dnia 1 sierpnia 2014 roku wobec pracowników z KWK (...) w K. zastosowanie miały przepisy porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku, ale tylko w zakresie praw i obowiązków wynikających ze stosunku pracy; natomiast nie miały zastosowania przepisy porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku regulujące uprawnienia do bezpłatnego węgla dla osób niebędących pracownikami, bowiem osoby te nie łączyły z pozwaną stosunek pracy.

Sąd Rejonowy uznał, że osoby zatrudnione w KWK (...) w K., które nabyły prawo do emerytury w okresie od dnia 2 sierpnia do dnia 31 grudnia 2014 roku, posiadając prawo do deputatu węglowego za ten okres pomimo, że źródłem tego prawa nie jest porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku.

Argumentacja Sądu Rejonowego przedstawiała się następująco: po pierwsze, w decyzji odmawiającej przyznania powodowi świadczenia rekompensacyjnego pozwana nie kwestionowała prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów za 2014 rok, a zarzut braku prawa zgłoszony został przez pozwaną w toku postępowania; po drugie, z treści art. 2 ust. 1a ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, utracone uprawnienie do deputatu węglowego dla emerytów mogło wynikać nie tylko z układów zbiorowych pracy, porozumień, ale także innych regulacji, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń. W ocenie Sądu Rejonowego, odstępując na mocy uchwały zarządu z dnia 30 września 2014 roku od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów w 2015 roku, pozwana zasięgiem swej regulacji obejmowała także pracowników KWK (...) w K., którym po przejściu na emeryturę faktycznie wypłacała deputat węglowy za 2014 rok.

Sąd Rejonowy uznał, że obowiązujące u pozwanej wewnątrzzakładowe źródła prawa do deputatu węglowego dla emerytów nie mogły pozbawić emerytów z KWK (...) w K., bowiem regulacje te naruszałyby zasadę równego traktowania

w zatrudnieniu. W związku z tym pozwana zdecydowała się wypłacić pracownikom

z KWK (...) w K., którzy przeszli na emeryturę po dniu 31 lipca 2014 roku, ekwiwalent za deputat węglowy. Sąd Rejonowy stwierdził, że porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku było stosowane przez pozwaną.

Sąd Rejonowy uznał, że dla spełnienia prawa do świadczenia rekompensacyjnego istotne jest uprawnienie do bezpłatnego węgla za rok 2014, a nie faktyczne pobranie tego świadczenia (czy wystąpienie z wnioskiem o to świadczenie), co wynika z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971).

Sąd Rejonowy uznał, że powód posiada prawo do rekompensaty. Powód rozwiązał stosunek pracy w związku z nabyciem prawa do emerytury w grudniu 2014 roku. Powód faktycznie zaczął pobierać emeryturę w 2014 roku.

Nadto, mając ustalone prawo do emerytury i pobierając to świadczenie, powód był uprawniony do ekwiwalentu pieniężnego za bezpłatny węgiel na podstawie „innej regulacji”, która utraciła moc przed dniem wejścia w życie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i § 9 ust. 1 pkt. 2 w związku z pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz na podstawie art. 13 (i a contrario z art. 96 ustęp 1 punkt 4) ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2018 roku, poz. 300).

Pozwana wniosła apelację, domagając zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Pozwana zarzuciła naruszenie art. 2 ust. 1 lit. a) ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971) poprzez nieprawidłową wykładnię i przyjęcie, że powodowi przysługuje rekompensata mimo, że do końca 2014 roku nie pobrał on ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, a warunkiem nabycia prawa do rekompensaty jest pobranie deputatu węglowego (w naturze lub ekwiwalencie pieniężnym) do końca 2014 roku. Pozwana dodała, że powód nie otrzymał tzw. deputatu węglowego emeryckiego, bowiem nie złożył wniosku.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podano, że zaskarżony wyrok jest prawidłowy.

W toku postępowania apelacyjnego powód podał, że od 2010 roku w pozwanej spółce jedynym źródłem prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów były dobrowolne i jednostronne decyzje organów spółki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja zasługuje na uwzględnienie, ale z innych przyczyn, aniżeli podniesione przez pozwaną.

Należy podkreślić, co mocno zaakcentował Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów (zasadzie prawnej, z dnia 23 marca 1999 roku, w sprawie III CZP 59/98), że ustalenia sądu pierwszej instancji nie są dla sądu drugiej instancji wiążące, zatem obowiązek dokonywania ustaleń istnieje niezależnie od tego, czy wnoszący apelację podniósł zarzut dokonania wadliwych ustaleń faktycznych lub ich braku. Dokonanie przez sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych umożliwia temu sądowi, stając się zarazem jego obowiązkiem, ustalenie podstawy prawnej wyroku, a więc dobór właściwego przepisu prawa materialnego, jego wykładnię oraz podjęcie aktu subsumcji. Innymi słowy, sąd II instancji, bez względu na stanowisko stron oraz zakres zarzutów, powinien zastosować właściwe przepisy prawa materialnego, a więc także usunąć ewentualne błędy prawne sądu pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy zostały one wytknięte w apelacji. Jest jasne, że nienaprawienie tych błędów byłoby równoznaczne ze świadomym ich powieleniem w postępowaniu rozpoznawczym na wyższym szczeblu instancji, czego – zważywszy na istotę wymiaru sprawiedliwości i cele postępowania odwoławczego – nie można zaaprobować.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971) – zwanej dalej ustawą – osobą uprawnioną do rekompensaty jest:

a) emeryt (rencista) mający ustalone prawo do emerytury (renty z tytułu niezdolności do pracy), i pobierający to świadczenie,

b) emeryt (rencista) uprawniony w trakcie pobierania emerytury (renty) do bezpłatnego węgla na podstawie układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym,

c) emeryt (rencista), który został pozbawiony prawa do bezpłatnego węgla, bowiem układy zbiorowe pracy, porozumienia lub inne regulacje utraciły moc przed dniem 24 października 2017 roku (dzień następujący po dniu wejścia w życie ustawy), na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Bezsporna jest okoliczność, że powód ma ustalone prawo do emerytury, którą pobiera od grudnia 2014 roku. (...) Spółka Akcyjna w K. odstąpiła od realizacji prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób (załącznik nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku) ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy powód, będąc emerytem, posiadał prawo do bezpłatnego węgla (tzw. deputatu węglowego) na podstawie układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących u pozwanej, które utraciły moc przed dniem 24 października 2017 roku, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Powód podał, że będąc emerytem posiadał prawo do bezpłatnego węgla na podstawie załącznika nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku zawartego pomiędzy zarządem (...) Spółki Akcyjnej w K. a organizacjami związków zawodowych (załącznik dotyczył prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób). Pozwana oraz Sąd Rejonowy stanęły na stanowisku, że w stosunku do pracowników z KWK (...) w K., którzy nabyli prawo do emerytury po dniu 1 sierpnia 2014 roku (data przejścia pracowników (...) Spółki Akcyjnej w K. przez pozwaną w związku z nabyciem kopalni – art. 23¹ k.p.) nie mają zastosowania przepisy porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku.

Należy uznać, że wyżej zaprezentowane stanowisko przez pozwaną i Sąd Rejonowy zasługuje na uwzględnienie. Pozwana odwołała się do poglądu Sądu Okręgowego w Gliwicach, wyrażonego w wyroku z dnia 9 lutego 2017 roku, w sprawie VIII Pa 144/16, który Sąd Orzekający podziela.

Należy przypomnieć, że na podstawie art. 241⁸ § 1 k.p. powodowi przysługiwały wszelkie pracownicze uprawnienia przewidziane w porozumieniu z dnia 20 grudnia 2004 roku, ale do końca trwania stosunku pracy. Porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku nie ma zastosowania do uprawnienia powoda do bezpłatnego węgla po przejściu pracownika na emeryturę. Norma prawna zawarta w art. 241⁸ § 3 k.p. nie ma zastosowania, ponieważ reguluje ona sytuację, w której nowy pracodawca, przejmując zakład pracy oprócz pracowników, przejmuje także inne osoby np. emerytów, tj. kiedy w dacie przejścia zakładu przejmowane są także obowiązki względem emerytów. W niniejszej sprawie powód został przejęty, będąc pracownikiem, i do niego ma zastosowanie wyłącznie art. 241⁸ § 1 k.p.

Należy zwrócić uwagę, że art. 241⁸ § 1 k.p. wprowadza zasadę, że w okresie roku od przejścia zakładu na nowego pracodawcę do pracowników stosuje się postanowienia układu, którym byli objęci przed przejściem zakładu pracy na nowego pracodawcę. Norma prawna zawarta w art. 241⁸ § 1 k.p. stanowi jedynie o stosowaniu dotychczasowego układu do pracowników, czyli do zakończenia stosunku pracy. Uregulowanie to nie dotyczy okresu po zakończeniu stosunku pracy. Wypowiedzenie układu zbiorowego pracy (porozumienia) przez poprzedniego pracodawcę po przejściu pracowników do nowego pracodawcy, pozostaje bez znaczenia dla stosowania układu do przejętych pracowników przez nowego pracodawcę, albowiem art. 241⁸ § 1 zdanie 2 k.p. stanowi, że postanowienia tego układu stosuje się w brzmieniu obowiązującym w dniu przejścia zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę. W związku z tym wypowiedzenie przez (...) Spółkę Akcyjną w K. prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób (załącznik nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku) – ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2014 roku – nie miało wpływu na sytuację prawną powoda. Na aprobatę zasługuje stanowisko pozwanej, zgodnie z którym nie mogła wypowiedzieć porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku, bowiem nie była jego stroną.

Na rozprawie apelacyjnej dnia 1 kwietnia 2019 roku, w sprawie VIII Pa 15/19, pełnomocnik pozwanej podała, że w pozwanej spółce ani nie obowiązuje układ zbiorowy pracy, ani inna jednolita regulacja normująca prawa i obowiązki pracowników oraz uprawnienia emerytów (rencistów). W poszczególnych kopalniach należących do pozwanej spółki obowiązują dawne regulacje kształtujące sytuację prawną pracowników, emerytów, rencistów, to jest sprzed powstania pozwanej spółki. W KWK (...) w K. wobec pracowników zastosowanie ma porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku; natomiast w stosunku do pracowników, którzy nabyli prawo do emerytury po dniu 1 sierpnia 2014 roku brak jest jakichkolwiek regulacji prawnych, w tym normujących uprawnienia do bezpłatnego węgla. Pełnomocnik pozwanej wyjaśniła, że niektórym pracownikom KWK (...) w K., którzy nabyli prawo do emerytury w okresie od dnia 2 sierpnia do dnia 31 grudnia 2014 roku wypłacono ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla. Pozwana nie była świadoma, że wobec tych osób nie stosuje się porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku. Pozwana ze spraw sądowych, w tym ze sprawy apelacyjnej zawisłej przed Sądem Okręgowym w Gliwicach (sygn. akt. VIII Pa 144/16) powzięła wiedzę, że wobec byłych pracowników KWK (...) w K. nie stosuje się porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku (k.120). Pełnomocnik pozwanej dodała, że na podstawie jednorazowej uchwały zarządu z maja 2014 roku zdecydowano o wypłacie emerytom i rencistom (byłym pracownikom zakładów należących do pozwanej) ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy za 2014 rok w październiku 2014 roku (k.122). Uchwała stanowiła regulację prawną w zakresie uprawnienia do deputatu węglowego dla emerytów (rencistów), która nie utraciła bytu wskutek zawartego porozumienia lub dokonanego wypowiedzenia, bowiem była aktem zarządu pozwanej regulującym prawo do deputatu na dany rok. Uchwała została podjęta i wykonana w czasie, kiedy powód nie rozwiązał umowy o pracy w związku z przejściem na emeryturę.

W akta sprawy znajduje się uchwała zarządu pozwanej z dnia 30 września 2014 roku, zgodnie z którą zarząd odstąpił od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów w 2015 roku (k. 40). Należy zauważyć, że uchwała nie pozbawiała emerytów (rencistów) uprawnienia do bezpłatnego węgla na stałe, a jedynie zawieszala to uprawnienie w 2015 roku. Istotne jest to, że uchwała mogła odnieść skutek prawny w tych jednostkach organizacyjnych wchodzących w skład pozwanej, w których obowiązywały regulacje przyznające emerytom (rencistom) prawo do deputatu węglowego. W KWK (...) w K. nie obowiązywały regulacje, które przyznawałyby prawo do deputatu węglowego byłym pracownikom, którzy nabyli prawo do emerytury (renty) po dniu 1 sierpnia 2014 roku.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że nie zostały spełnione łącznie wszystkie przesłanki nabycia rekompensaty, o których stanowi art. 2 ust. 1) lit. a) ustawy. Powód, uzyskując status emeryta, nie posiadał uprawnienia do bezpłatnego węgla na podstawie regulacji (np. układu zbiorowego pracy, porozumienia, innej regulacji), która utraciła moc na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Uwadze Sądu Rejonowego umknęło, że powód nawet nie otrzymał ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za okres od 22 do 31 grudnia 2014 roku, bowiem nie złożył stosownej deklaracji. Należy przypomnieć, że zgodnie z § 5 załącznika nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku (które w ocenie Sądu Rejonowego pozwana stosowała wobec powoda) warunkiem nabycia prawa do bezpłatnego węgla dla emeryta było złożenie wniosku. Skoro powód tego prawa nie nabył (bo nie złożył stosownego wniosku), to trudno zgodzić się z Sądem Rejonowym, że pozwana stosowała wobec powoda postanowienia załącznika nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku. Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, pozwana w toku postępowania mogła skutecznie podnieść zarzut, że wobec powoda - emeryta brak było regulacji normującej prawo do deputatu węglowego.

Niezrozumiałe dla Sądu Okręgowego jest stwierdzenie Sądu Rejonowego, że powód, będąc emerytem, posiadał prawo do deputatu węglowego na podstawie „innej regulacji”. Wbrew twierdzeniom Sądu Rejonowego powodowi nawet nie wypłacono ekwiwalentu pieniężnego za kilka dni 2014 roku (kiedy powód był emerytem). Nie można zgodzić się z twierdzeniem Sądu Rejonowego, że uchwała zarządu pozwanej o odstąpieniu od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów w 2015 roku obejmowała także zakład – KWK (...) w K.. Uchwała ta nie mogła dotyczyć zakładu, w którym nie obowiązywała regulacja uprawniająca emerytów i rencistów do bezpłatnego węgla. Dodatkowo, uchwała dotyczy zawieszenia wypłaty świadczenia w 2015 roku, a nie pozbawienia prawa do deputatu węglowego na stałe wskutek wypowiedzenia regulacji. Norma prawna zawarta w art. 2 ust. 1 lit. a) ustawy wymaga, aby

regulacja uprawniająca do bezpłatnego węgla utraciła na stałe moc, wskutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Uwadze nie może umknąć twierdzenie powoda, że pozwana wypłacała deputat węglowy dla emerytów na podstawie uchwał zarządu podejmowanych co roku. Należy pamiętać, że uchwały są jednostronnymi aktami, które ulegają konsumpcji poprzez spełnienie świadczenia w danym roku. Uchwały te nie były regulacjami uprawniającymi do bezpłatnego węgla, które utraciły na stałe moc, wskutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń (art. 2 ust. 1 lit. a ustawy).

Skoro powód nie spełnia przesłanek, o których stanowi art. 2 ust. 1 lit. a) ustawy, to na mocy art. 386 § 1 k.p.c. należało zmienić zaskarżony wyrok w pkt 3, 5, 6 i oddalić powództwo.

O kosztach postępowania przed Sądami I i II instancji orzeczono na mocy art. 102 k.p.c., mając na uwadze fakty związane z samym przebiegiem procesu, to jest podstawę orzekania, szczególną zawilóść sprawy, subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia.

(-) Teresa Kalinka (-) Grzegorz Tyrka (-) Anna Capik-Pater

sędzia sędzia sędzia del.